

ALLE PLOOIEN GLADGESTREKEN

Ik zat opgevouwen. Zo voelde het lange tijd. Nu lijkt dat voorbij. Ik heb me ontplooid. Dat doet me denken aan origami. Als puber, toen mijn hormoonspiegels zo gigantisch grotesk overhooplagen dat ze op de binnenkant van zo'n lachspiegeltent op de kermis geleken, was ik er verkeerdelijk van uitgegaan dat origami een seksuele geaardheid was of dat het toch minstens iets met geslachtsgemeenschap te maken moest hebben, zoals naar mijn gevoel nagenoeg alles in die periode. Ik dacht dat iemand die aan origami deed, seks had met verschillende partners of er misschien wel gelijktijdig mee getrouwd was. Het hield ergens het midden tussen een orgie en bigamie. Jammer genoeg weet ik ondertussen dat het om de Japanse kunst van het vouwen van papier gaat. De fantasiewereld of de wereld van kromme, krakkemikkige veronderstellingen is zoveel fraaiër dan de realiteit, wat zij die het altijd bij het rechte eind hebben ook mogen beweren.

Mijn leven tot hiertoe was een kronkelig parcours. Mezelf in allerlei onmogelijke bochten wringend om er min of meer bij te horen, woorden inslikkend, gekke gedachten wegmoffelend, angsten afdekkend en mij gedragend zoals ik dacht dat het van mij werd verwacht. Camouflerend en acterend. Aanvankelijk puur gokkend, omdat ik vaak niet wist hoe ik verondersteld werd te reageren, maar gaandeweg steeds meer beredeneerd en risicobeperkend.

Op school was het ploeteren. Doordeweeks doorweekt in angstzweet en tijdens het weekend opdrogend en recupererend. Ik had zo enorm veel te leren. Zoveel kromme kleuterhypotheses af te breken, zoveel af te kijken van anderen... Ik werd een beginnend acteur. Vergat teksten. Lachte wanneer dat niet hoorde en wist vaak niet wat ik moest doen doordat ik om de haverklap afgeleid werd. Merkwaardig genoeg werden mijn films in die tijd niet al te vaak in detail bekeken

door ervaren critici. Medeleerlingen merkten sneller dat ik anders was. Sommigen vonden dat interessant of zelfs fascinerend, anderen vertoonden op den duur pestgedrag. Ik was een gemakkelijke prooi. Vond ik niet erg, zolang ze het maar niet te opvallend deden. Meestal had ik niet eens door hoe ze mij kopje-onder probeerden te duwen, doordat ik al lang in gedachten verzonken was. Men interpreteerde mij als vreemd, verward en afwijkend en bekeek mij soms als excentrieke aandachtzoeker omdat ik (ongewild) radicale dingen zei. Ik was tegen wil en dank zwart-wit, maar vastbesloten om grijs of kleurloos te worden.

Ik leerde uit mijn fouten en werd zo onwaarschijnlijk goed in het mezelf onopvallend gedragen dat ik op den duur alledaagser overkwam dan Jantje Modaal. Ik plooide mezelf in de gewenste houding, tot het helemaal goed zat. Mijn zelf uitgestippelde stappenplan volgend, de regels van de kunst respecterend. Als een volleerde origamist, met de nadruk op 'mist', een waas van normaliteit verspreidend, het rookgordijn van gewooneheid optrekkend.

Tot ik slachtoffer werd van mijn eigen succes. Tot men voor mij ezelsoren plooide en ze mij aanmat. Op mijn zevenenveertigste werd ik terdege onderzocht, ondervraagd, psychologisch binnenstebuiten gedraaid en uiteindelijk gediagnosticeerd als iemand met een autismespectrumstoornis en diverse angststoornissen. Velen reageren vol ongelooft en onbegrip.

'Je maakt toch contact? Je babbelt, je lacht, je durft, je reageert, je zit niet in je eigen wereldje! Niet! Ik weet wat een autist is en jij bent veel te normaal om autistisch te zijn. Veel te normaal!'

Ik zucht, beseffend dat je onmogelijk kan weten wat een autist is tenzij je er zelf een bent, maar plooi niet meer terug. Leef niet meer zoals dat zou moeten of zoals van mij verwacht wordt. De wereld is ingewikkeld. Te ingewikkeld, te serieus en te grijs.

Nu doe ik mijn boekje open. Ik schrijf hoe ik denk en dacht, hoe ik zaken rondom mij beleef en hoe ik me diep vanbinnen altijd al gevoeld heb. Lees hoe ik lachend mijn gekreukte, grijze papieren met daarop de handleiding van de maatschappij samenvouw en omhul met mijn gladde, glanzende blaadjes vol fonkelende fantasietjes en frivole kleurtjes, vol kromme, krankzinnig-krakkemikkige maar vrolijke veronderstellingen. Hoe ouder ik word, hoe vrijer ik me voel en hoe makkelijker het gaat. In mijn gezicht geen rimpels, enkel lachplooitjes.

Jan Sleurs

HET LACHJE

Het is nieuw
Maar
Ik lach wel eens naar mensen
Die ik lukraak tegenkom
Zomaar
Zonder reden
Vroeger dacht ik te veel na
Dan kwam het er nooit van
Bleef ik anoniem en nonchalant
Ineens is er nu dat lachje
Ik heb het niet in de hand
Ik verwacht er niets voor terug
Dat merken ze al vlug
Het wordt soms genegeerd
Niet dat het me deert
Het komt gewoon
Het is niet erg
Wat spontaan gebeurt
Is wat ik niet verberg
Meestal zijn het meisjes of vrouwen
Die mij het meest vertrouwen
In mijn onderbroek
Dat vertel ik er toch maar bij
Laat het geen sporen na
Dat ongeremd zijn van mij